Dosarul nr.2ai-19/24 judecătoria Drochia, sediul Glodeni, Judecător A.Țîhonschi

# Decizie

27 iunie 2024 mun. Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi

în componenţa:
Preşedintele şedinţei Adriana Garbuz
Judecătorii Iulia Grosu şi Andrian Ciobanu

examinând în şedinţă publică apelul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărîrii judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 29 noiembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Serviciul Fiscal de Stat către Ceban Eugen și Ceban Olga, intervenient accesoriu lichidatorul SC ”Jan-Nord,, SRL, în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Poleacov, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului SC „Jan-Nord,, SRL,-

**constată:**

**Pretenţiile reclamantei:**

La data de 27 iunie 2022, Serviciul Fiscal de Stat a depus cererea către Ceban Eugeniu și Ceban Olga, intervenient accesoriu lichidatorul SC „Jan-Nord” SRL, în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Poleacov, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere.

În motivarea cererii s-a indicat, că prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni nr. 2i-11/2021 din 27.04.2022, a fost intentat procesul de insolvabilitate cu inițierea procedurii simplificate a falimentului în privința debitorului SC „Jan-Nord” SRL, în baza cererii introductive depuse de către creditorul Serviciul Fiscal de Stat, iar în calitate de lichidator a fost desemnat administratorul autorizat Vladimir Poleacov.

Astfel, în cadrul ședinței de validare a creanțelor, au fost validate creanțele Serviciului Fiscal de Stat în sumă de 537377,46 lei, compuse din: creanțe chirografare de rangul III (plăți de bază) în sumă de 283870,43 lei și creanțe chirografare de rangul VI (majorări de întârziere, amenzi) în sumă de 253507,03 lei. Obligațiile fiscale cuprind perioada de activitate a contribuabilului anterior intentării procesului de insolvabilitate, care s-au format în baza dărilor de seamă prezentate de însuși contribuabil și înregistrate în Contul curent generalizat la situația din 27.04.2022, precum și calculate prin decizia asupra cazului de încălcare a legislației nr.218/3211 din 21.11.2019, nr.218/3278 din 28.11.2019, nr.779/1985 din 21.06.2022.

Prin urmare, potrivit tabelului creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului SC „Jan-Nord” SRL, valoarea totală a creanțelor validate și neexecutate față de creditorul Serviciul Fiscal de Stat constituie 537377,46 lei, inclusiv 283870,43 lei creanța chirografarară de rangul III și 253.507,03 lei creanța chirografară de rangul VI.

Totodată, având în vedere că debitorul SC „Jan-Nord” SRL nu dispune de careva bunuri imobile și mobile înregistrate cu drept de proprietate, care ar putea fi valorificate întru stingerea

creanțelor validate ale creditorului Serviciul Fiscal de Stat, iar pe conturile bancare lipsesc mijloacele financiare, constată că unica modalitate de stingere a creanțelor validate ale Serviciului Fiscal de Stat este atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului prin prisma art.247, 248 al Legii insolvabilității.

Conform informației din Sistemul informațional automatizat al Serviciului Fiscal de Stat, calitatea de administrator al SC „Jan-Nord" SRL a deținut-o în perioada 24.01.2007 - până la data intentării procesului de insolvabilitate - Eugeniu Ceban, IDNP *****, iar funcția de contabil fiind exercitată de către Ceban Olga, IDNP *****.

Astfel, indică că responsabili de gestionarea întreprinderii sunt Ceban Eugeniu și Ceban Olga, cărora li se poate imputa răspunderea subsidiară pentru temeiul prevăzut de art.248 alin.(1) lit.e), f), h) din Legea insolvabilității.

Indică, că un alt temei, care probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a SC „Jan-Nord" SRL, constituie acțiunile prevăzute de art.248 alin.(1) lit.e) al Legii insolvabilității și anume, determinate prin ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile.

În motivarea cererii se mai invocă, că organul de conducere al întreprinderii a fost obligat să prezinte administratorului provizoriu/lichidatorului documentele aferente activității economice, inclusiv și documentele de evidență contabilă, fapt ignorat de către acesta. Prin urmare, persoanele cu funcție de răspundere a debitorului insolvabil, în persoana administratorului statutar Ceban Eugeniu și contabilului Ceban Olga, nu au asigurat ținerea contabilității și integritatea documentelor contabile în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr.113-XV1 din 27.04.2007 și Legii contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017 pentru perioada de activitate.

Totodată, în raportul nr.1 din 17.01.2022 pentru perioada de observație aplicată față de debitor, prezentat de către administratorul provizoriu Vladimr Poleacov, este menționat faptul, că nu au fost transmise actele contabile, precum și patrimoniul integral al întreprinderii debitorului, iar pentru analiza activității a fost luată informația parvenită de la registrele publice.

Relevant este și faptul, că controlul fiscal a fost efectuat prin metode și surse indirecte de estimare a obligațiilor fiscale, dat fiind faptul că nu au fost prezentate documentele contabile, astfel, fiind accesată informația din Sistemul Informațional al Serviciului Fiscal de Stat.

Reiterează faptul, că creanța Serviciului Fiscal de Stat față de patrimoniul debitorului SC „Jan-Nord" SRL s-au format în baza dărilor de seamă înregistrate în contul curent generalizat la data de 27.04.2022 și calculate prin deciziile asupra cazului de încălcare a legislației nr.218/3211 din 21.11.2019, nr.218/3278 din 28.11.2019 și nr.779/1985 din 21.06.2022.

Conform deciziei asupra cazului de încălcare a legislației nr.218/3278 din 29.11.2019, la SC „Jan-Nord" SRL au fost constatate multiple încălcări ale legislației fiscale.

Astfel, au fost încălcate prevederile art.18 lit.a) din Codul fiscal, punctelor 8 și 9 a anexei nr. 2 a Hotărârii Guvernului nr.153 din 22.12.2017 privind aprobarea modului de completare a Declarației cu privire la impozitul pe venit, entitatea a admis nereflectarea în evidența contabilă și în Declarația privind impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător pentru A/2018 (Forma VEN12), a veniturilor obținute din realizarea mărfurilor (telefoane mobile, laptopuri ș.a.), comercializate prin intermediul instituției financiare OCN "Easy Credit" SRL conform Acordului de parteneriat și intermediere non-bancară nr.1/17 din 09.01.2017, în sumă totală de 1062080,00 lei, fiind generate încălcări fiscale.

Concomitent, de către entitate au fost încălcate prevederile art. art. 83 alin.(4), 187 alin.(5) Cod fiscal, ordinul Ministerul Finanțelor nr.153 din 22.12.2017 privind aprobarea formularului tipizat al declarației cu privire la impozitul pe venit pentru agenții economici, prin încălcarea modului de întocmire și prezentare la Serviciul Fiscal de Stat a declarației cu privire la impozitul pe venit (Forma VEN12) pentru perioada fiscală A/2018, care au generat calcularea obligațiilor suplimentare la buget privind impozitul pe venit.

Ca consecință, s-a constatat micșorarea venitului impozabil pentru A/2018 cu suma de 49740,00 lei și diminuarea impozitului pe venit cu 7985,00 lei.

De asemenea, contrar prevederilor art.art.8 alin.(2) lit.c), 97 alin.(1), 101 alin. (1), 115 alin.(1), 117 alin. (1), 118 alin.(1) Cod fiscal, a ordinului IFPS nr.1164 din 25.10.2012, s-a stabilit diminuarea TVA aferentă bugetului pentru perioadele fiscale L/05/2018-L/08/2018, L/10/2018-L/02/2019, L/05/2019 și L/08/2019 și nerespectarea modului de întocmire a declarațiilor privind TVA pentru perioadele fiscale L/05/2018-L/08/2018, L/10/2018-L/02/2019, L/05/2019 și L/08/2019, care au generat obligații suplimentare la buget în sumă totală de 152074,00 lei.

La fel, prin decizia respectivă s-a decis de a calcula majorarea de întârziere în sumă de 570,00 lei pentru neachitarea în termen a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător și a aplica amendă pentru diminuarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător pentru A/2018 în sumă totală de 1996.00 lei.

Concomitent, a fost calculată majorarea de întârziere în sumă de 21490,00 lei pentru neachitarea în termen a taxei pe valoarea adăugată și aplicată amendă pentru diminuarea taxei pe valoare adăugată în sumă totală de 38018,00 lei.

De asemenea, prin decizia respectivă s-a decis aplicarea amenzii pentru nerespectarea modului de întocmire și de prezentare a declarațiilor cu privire la impozitul pe venit (Forma VENI2) pentru perioadele fiscale A/2018 și declarației cu privire la taxa pe valoare adăugată (Forma TVA012) pentru perioadele fiscale L/05/2018-L/08/2018, L/l 0/2018-L/02/2019, L/05/2019 și L/08/2019 în sumă de 10000,00 lei.

La fel, a fost aplicată amendă conform art. 260 alin.(4) Cod fiscal, pentru neprezentarea facturii fiscale în 120 cazuri în termenele prevăzute, în sumă de 72000,00 lei.

Totodată, a mai fost aplicată amendă conform art.261 alin.(6) din Codul fiscal pentru neplata sau plata incompletă a impozitului pe venit în rate, în sumă de 461,00 lei.

Concomitent, prin decizia asupra cazului de încălcare a legislației nr. 218/3211 din 21.11.2019, s-a stabilit încălcarea art.8 alin.(2) lit.f) Cod fiscal, art.art.11, 12, 18. 19 alin. (2) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017, pct. 9, cap. III și pct.11 Cap. IV din Hotărârea Guvernului nr.1068 din 20.10.2000 cu privire la aprobarea regulamentului cu privire la recepționarea mărfurilor conform cantității și calității în Republica Moldova.

Ca urmare, prin decizia respectivă a fost aplicată amendă conform prevederilor art.253 alin.(1) din Codul fiscal pentru împiedicarea controlului fiscal prin neprezentarea de documente necesare Serviciului Fiscal de Stat asupra problemelor care apar în timpul controlului, în sumă de 4000,00 lei.

Ulterior, întru determinarea corectitudinii respectării legislației fiscale de către SC „Jan-Nord" SRL, în privința debitorului a fost inițiat și efectuat un control fiscal prin metoda verificării totale pentru perioada de activitate 01.01.2019 - 30.04.2022.

Urmare a controlului fiscal efectuat pentru perioada de activitate de până la intentarea procesului de insolvabilitate, a fost încheiat actul de control nr.5-722123 din 02.06.2022, prelungit pe formularul nr.5-722124, nr.3-612876, nr. 1-779840, prin care au fost stabilite încălcări ale legislației fiscale.

Prin decizia asupra cazului de încălcare fiscală nr.779/1985 din 21.06.2022 pentru perioada de activitate 01.01.2019 - 30.04.2022 au fost calculate obligații fiscale la bugetul public național pentru încălcările fiscale determinate în rezultatul controlului fiscal menționat și aplicate sancțiuni sub formă de amendă.

Astfel, prin acțiunile intenționate ale persoanelor cu funcție de conducere ale SC „Jan-Nord" SRL a fost diminuat impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioada fiscală A/2019 în sumă totală de 43656,00 lei, cât și taxa penru unitățile comerciale pentru perioadele fiscale T/1/2020, T/2/2020 și T/3/2020 în sumă totală de 4238,00 lei.

La fel, prin decizia respectivă s-a decis de a calcula majorarea de întârziere în sumă de 1716,00 lei pentru neachitarea în termen a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător și în sumă de 790,00 lei pentru neachitarea în termen a taxei pentru unitățile comerciale.

Concomitent, s-a decis aplicarea amenzii pentru nerespectarea modului de întocmire și de prezentare a declarațiilor cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător (Forma VEN12) pentru perioada fiscală A/2019, conform art.260 alin.(1) Cod fiscal, în sumă de 500,00 lei.

Totodată, prin decizia respectivă s-a stabilit încălcarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod fiscal prin neachitarea impozitului pe venit în rate pentru anul 2019 în sumă de 7985,00, fiind aplicată amendă conform art.261 alin.(6) Cod fiscal în sumă de 614,00 lei.

Menționează, că prin decizia sus-indicată a fost aplicată sancțiune pentru lipsa parțială a contabilității, ceia ce face imposibilă efectuarea controlului fiscal în conformitate cu art.257 alin.(5) Cod fiscal sub formă de amendă în sumă de 40000,00 lei.

Totodată, indică, că persoanele cu funcție de conducere a întreprinderii nu au transmis administratorului autorizat evidența contabilă a întreprinderii nici în perioada de observație, nici ulterior după intentarea procedurii simplificate a falimentului.

Relatează, că conform procesului-verbal cu privire la contravenție seria MF nr.148317 din 24.04.2019, conducătorului SC „Jan-Nord" SRL Ceban Eugeniu de către Serviciul Fiscal de Stat i-a fost aplicată amendă contravențională în mărime de 6 unități contravenționale, ce constituie 300 lei, conform art. 3011 alin.(2) Cod contravențional, pentru neprezentarea în termenul stabilit de legislație a dării de seamă fiscale și a informației aferente raporturilor de muncă pentru stabilirea drepturilor sociale și medicale, care a fost achitată de către contravenient la data de 24.04.2019.

Ulterior, conform procesului-verbal cu privire la contravenție seria MF nr.162417 din 13.07.2020, conducătorului SC „Jan-Nord" SRL Ceban Eugeniu de către Serviciul Fiscal de Stat i-a fost aplicată repetat amendă contravențională în mărime de 12 unități contravenționale, ce constituie 600 lei, pentru aceiași contravenție, conform art. 3011 alin. (2) Cod contravențional, pentru neprezentarea în termenul stabilit de legislație a dării de seamă fiscale și a informației aferente raporturilor de muncă pentru stabilirea drepturilor sociale și medicale, care a fost achitată de către contravenient la data de 14.07.2020.

Prin urmare, nerespectarea modului de întocmire și prezentare a dărilor de seamă pentru perioadele fiscale de până la intentarea procesului de insolvabilitate, înseamnă denaturarea actului prin înscrierea unor operațiuni care nu au la bază date reale și care nu pot produce efecte juridice corespunzătoare, având ca scop principal sustragerea de la plata unor sume datorate bugetului de stat în interesul personal al membrilor organelor de conducere.

Conchide, că prin acțiunile ilegale ale membrilor organelor de conducere a SC „Jan-Nord SRL privind eschivarea de la calculul și plata obligațiilor fiscale, stabilite în baza actelor de control și constatate în temeiul deciziilor asupra cazului de încălcare a legislației nr. 218/3211 din

21.11.2019, nr. 218/3278 din 28.11.2019 și nr. 779/1985 din 21.06.2022, a fost cauzat un prejudiciu Bugetului Public Național în sumă de 400090,00 lei, inclusiv: plăți de bază – 207935,00 lei; penalități – 24566.00 lei; amenzi – 167589,00 lei.

În asemenea circumstanțe, constată că SC „Jan-Nord" SRL a acționat contrar prevederilor art. 8 alin.(2) lit.c) Cod fiscal, care stipulează, că contribuabilul este obligat să țină evidența contabilă conform formelor și modului stabilit de legislație, să întocmească și să prezinte organului fiscal dările de seamă prevăzute de legislație, să asigure integritatea documentelor de evidența contabilă în conformitate cu cerințele legislației.

În acest sens, controlul fiscal s-a aplicat asupra tuturor actelor și operațiunilor de determinare a obiectelor impozabile, or această tehnică de control reprezintă analiza unei întregi activități a contribuabilului prin studierea și verificarea integrală a documentelor acestuia pe o perioadă determinată de timp. Totodată, în timpul controlului fiscal s-a constatat faptul, că debitorul nu a ținut evidența contabilă conform legislației și nu a prezentat dări de seamă organelor competente conform prevederilor legislației fiscale în vigoare.

Prin ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire, așa cum este prevăzut la art. 248 alin.(1) lit.e) din Legea insolvabilității, se înțelege săvârșirea acelor fapte ilicite, prin care se încalcă reglementările imperative ale Legii contabilității, indiferent dacă acestea reprezintă infracțiuni, contravenții sau simple delicte civile.

În aceeași ordine de idei, contabilitate fictivă este o metodă de sustragere de la îndeplinirea obligațiilor fiscale și constă în evidențierea în actele contabile sau în alte documente legale, a cheltuielilor ce nu au la bază operațiuni reale ori evidențierea altor operațiuni fictive.

Altfel, completarea unor dări de seamă cu date necorespunzătoare sau neprezentarea acestora înseamnă denaturarea actului prin înscrierea unor operațiuni care nu au la bază date reale și care nu pot produce efecte juridice corespunzătoare, având ca scop principal sustragerea de la plata unor sume datorate bugetului de stat în interesul personal al membrului organului de conducere.

Conchide, că încălcările constatate prin deciziile asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SC „Jan-Nord" nr.218/3211 din 21.11.2019, nr.218/3278 din 28.11.2019 și nr.779/1985 din 21.06.2022, reprezintă temei de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului în persoana administratorului statutar Ceban Eugeniu și contabilului Ceban Olga, prevăzut la art.248 alin.(1) lit.e) din Legea insolvabilității.

Mai indică, că deciziile menționate supra sunt documente executorii prin prisma art.11 lit.j) Cod de executare, care stipulează, că hotărârile (deciziile) cu privire la aplicarea de sancțiuni eliberate de autoritățile publice și/sau de alte instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control sunt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de cod.

În rezultat, conchide că acțiunea culpabilă, ținerea contabilității contrare prevederilor legii și lipsa parțială a contabilității a fost constatată anume de către Serviciul Fiscal de Stat, astfel, această acțiune culpabilă urmează a fi pusă în sarcina administratorului statutar Ceban Eugeniu și contabilului SC „Jan-Nord" SRL - Ceban Olga.

Concluzionează, cu certitudine că Ceban Eugeniu și Ceban Olga, în calitatea de conducător al entității juridice și în calitate de contabil, prin omisiune continuă au încălcat obligațiile prevăzute de mai multe acte normative cu privire la ținerea contabilității, fapt prin care a comis acțiuni prevăzute de art.248 alin.(1) lit.e) din Legea insolvabilității. Această omisiune a dus la încălcarea legislației fiscale, contabile, și a dat naștere unor obligații pecuniare, omisiune care a durat până

în momentul în care totalitatea încălcărilor au fost constatate de Serviciul Fiscal de Stat prin deciziile enunțate supra.

Invocă, că fapta (inacțiunea) prejudiciabilă este constituită din încălcările stabilite prin deciziile asupra cazului de încălcare a legislației comise de SC „Jan-Nord" SRL, menționate supra.

Astfel, prin deciziile Serviciului Fiscal de Stat, emise ca urmare a efectuării controlului fiscal care fiind executorii, constată comiterea faptelor ilicite de către membrii organelor de conducere ale debitorului.

Indică un alt temei ce probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ar constitui acțiunile prevăzute de art.248 alin.(1) lit.h) a Legii insolvabilității, determinate prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14.

Relevă faptul, că de către Serviciul Fiscal de Stat în perioada 04.01.2019 - 12.08.2020 au fost efectuate măsuri de executare silite conform art.194 alin.(1) Cod fiscal. În scopul asigurării încasării restanței și aplicării măsurilor de executare silită, de către Serviciul Fiscal de Stat au fost emise hotărârile cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului seria AH nr.0014849 din 16.07.2019 și seria AH nr.0015584 din 16.01.2020, care nu a fost contestate de către debitor.

Menționează faptul, că la data de 25.11.2019 a fost remisă în adresa executorului judecătoresc Serghei Matachi scrisoarea nr.263-18/2-19/3761, prin care se solicită alăturarea la procedura de executare nr.126-1436/19 din 14.11.2019 în temeiul art.197 Cod fiscal și art.92 Cod de executare.

Constată, că la data de 20.01.2020 au fost emise dispozițiile privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare deținute de debitor în instituțiile financiare nr. 612020012005, nr. 612020012006, nr. 612020012007, nr.612020012008 conform prevederilor art. 229 Cod fiscal pentru neachitarea la timp și integral la Bugetul Public Național a obligațiilor fiscale și altor plăți, a căror stingere prin executare silită este reglementată de legislația fiscală.

Deci, conchide, că debitorul o perioadă îndelungată a fost în dificultate financiară pentru a satisface creanțele față de creditorul Serviciul Fiscal de Stat. Însă, constată, că incapacitatea de plată a survenit odată cu emiterea dispozițiilor privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare deținute de debitor în instituțiile financiare la data de 20.01.2020. Astfel, odată cu apariția incapacității de plată la data de 20.01.2020, administratorul debitorului în persoana lui Ceban Eugeniu, cât și contabilul Ceban Olga urmau să depună cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate până la 20.02.2020, urmând să poarte răspundere pentru toate sumele apărute după expirarea termenului de 30 zile prevăzut de lege.

Prin urmare, este evident că incapacitatea de plată a întreprinderii s-a materializat prin incapacitatea întreprinderii de a-și onora obligațiile pecuniare față de creditori în perioada gestionării acesteia de către membrul organelor de conducere, în persoana administratorului statutar Ceban Eugeniu și a contabilului Ceban Olga, și totodată, obligați prin lege în asemenea circumstanțe, să depună în termenul legal cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate, fapt însă ignorat de aceștea.

La data de 26.03.2021 Serviciul Fiscal de Stat a remis în adresa debitorului notificarea nr.26-20/4-24/1759, prin care a informat despre faptul, că la situația de 25.03.2021 înregistrează restanță față de Bugetul Public Național în sumă de 245568,20 lei. De asemenea, s-a propus debitorului să achite integral restanța față de bugetul public național, iar în caz de neachitare să înainteze cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de sine în termenii prevăzuți de Legea insolvabilității.

Ulterior, repetat, la data de 15.09.2021 Serviciul Fiscal de Stat a remis în adresa debitorului notificarea nr.26-20/4-24/5475, prin care a informat despre faptul, că la situația de 15.09.2021 înregistrează restanță față de Bugetul Public Național în sumă de 441168,25 lei. De asemenea, s-a propus debitorului să achite integral restanța față de bugetul public național, iar în caz de neachitare să înainteze cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de sine în termenii prevăzuți de Legea insolvabilității.

Ca urmare, pentru încălcarea legislației cu privire la insolvabilitate, manifestată prin nedepunerea de către debitor a cererii introductive, întrucât a existat unul din temeiurile de intentare a procesului de insolvabilitate, potrivit art. 288 Cod contravențional, conducătorul SC „Jan-Nord" SRL, Ceban Eugeniu, a fost sancționat cu amendă contravențională în temeiul procesului-verbal cu privire la contravenție seria MF nr.178816 din 10.06.2021.

La caz este evident, că Ceban Eugeniu, în calitate de administrator al SC „Jan-Nord" SRL, cât și contabilul Ceban Olga, neîntemeiat au omis termenul prevăzut de lege pentru depunerea cererii introductive cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate, faptă ilicită, care se încadrează în dispoziția art.248 alin.(1) lit.h), caracterizată prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14.

Prin urmare, de la expirarea termenului de achitare benevolă a obligației fiscale ca urmare a prezentării dărilor de seamă fiscale și deciziilor asupra cazului de încălcare a legislației, au fost calculate majorări de întârziere pentru neachitare în termen a sumelor impozitelor și taxelor la bugetul public național. Prin urmare, membrii organului de conducere al debitorului au admis creșterea pasivului prin neachitarea în termen a obligațiilor fiscale.

Or, conform art.228 alin.(1) Cod fiscal, majorarea de întârziere este o sumă calculată în funcție de cuantumul impozitului, taxei și de timpul scurs din ziua dacă au fost sau nu calculate la timp. Aplicarea de către Serviciul Fiscal de Stat sau alt organ abilitat a majorării de întârziere este obligatorie, independent de forma de constrângere. Majorarea de întârziere reprezintă o parte din obligația fiscală și se percepe în modul stabilit pentru impunerea fiscală.

Mai mult ca atât, a continuat activitatea pe parcursul anilor 2019-2021, prezentând autorității fiscale dările de seamă fiscale, ceea ce constituie un alt temei de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere prevăzut la art. 248 alin. (1) lit.f) din Legea insolvabilității.

Menționează, că în conformitate cu datele din Sistemul Informațional Automatizat al Serviciului Fiscal de Stat - Contul curent detaliat, la clasificațiile economice impozit pe venit din salariu, impozit pe venit din activitatea de întreprinzător, taxa pe valoare adăugată, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, taxa pentru amenajarea teritoriului, taxa pentru unitățile comerciale etc. au fost prezentate o multitudine de dări de seamă cu calcularea obligațiilor fiscale spre plată, și anume: darea de seamă privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate (Forma IPC18); darea de seamă privind taxele locale (Forma TL13); declarația privind impozitul pe venit (Forma VENI2); declarația privind TVA (Forma TVA12).

Așadar, continuarea activității se probează prin multitudinea rapoartelor prezentate de către debitor pe perioada mai îndelungată de timp.

Astfel, având deja restanță considerabilă față de Bugetul Public Național, membrii organelor de conducere ale debitorului au dispus continuarea activității întreprinderii, care a dus debitorul în mod vădit la incapacitate de plată.

Cele enunțate supra, adeveresc aplicabilitatea prevederilor art.248 alin.(1) lit.f) din Legea insolvabilității nr.149 din 29.06.2012, pentru atragerea la răspundere subsidiară a membrilor

organelor de conducere ale debitorului SC „Jan-Nord” SRL - director Ceban Eugeniu și contabil al întreprinderii, Ceban Olga.

Or, aceștia, deținând funcțiile respective până la intentarea procesului de insolvabilitate față de SC „Jan-Nord” SRL, au dispus continuarea unei activități a debitorului care l-a dus în mod vădit la incapacitate de plată.

Indică, că obligația fiscală este o obligație juridică, dat fiind faptul, că definește conținutul unui raport juridic, ce ia naștere între stat și persoanele determinate de lege - contribuabilii, raport juridic al cărei izvor este legea, executarea fiind asigurată în caz de neexecutare, prin intermediul constrângerii statului.

Ceea ce diferențiază obligația civilă de obligația fiscală este însăși natura juridică a raportului juridic fiscal, întrucât în cadrul raportului juridic fiscal una dintre părți este statul ca purtător al autoritatii publice, raportul devine unul de drept public, contribuabilul fiind un subordonat, iar obligațiile sale născute din acest raport juridic sunt stricte, nenegociabile și sunt impuse unilateral de către stat.

Or, prejudiciul adus creditorului Serviciul Fiscal de Stat se constituie din toată suma obligațiilor fiscale validate de către instanța de insolvabilitate și neonorate de către debitor.

Astfel, membrul organelor de conducere a încălcat prevederile legale menționate supra și nu a manifestat diligența corespunzătoare în vederea înaintării cererii introductive, aceasta fiind înaintată de creditorul Serviciul Fiscal de Stat la data de 29.10.2021. Or, acesta a comis fapte ilicite, care se încadrează în dispozițiile art.248 alin.(1) lit.h) din Legea insolvabilității.

Astfel, acesta, în calitate de membru al organului de conducere al debitorului nu putea să nu prevadă caracterul prejudiciabil al inacțiunilor sale și nu a întreprins nici o măsură prevăzută de legislație în vederea încetării acestora, respectiv a admis în mod conștient apariția restanțelor față de creditorii săi.

Constată, că Ceban Eugeniu și Ceban Olga în calitate de persoane cu funcție de conducere a SC „Jan-Nord” SRL și factori de decizie a debitorului în temeiul atribuțiilor ce le revin, urmau să cunoască situația economică și juridică a întreprinderii și faptul, că SC „Jan-Nord” SRL se află în dificultate financiară și să adopte deciziile corespunzătoare privind depunerea cererii introductive cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de sine.

Restanțele întreprinderii insolvabile, inclusiv față de creditorul Serviciul Fiscal de Stat au apărut în perioada când administrator statutar Ceban Eugeniu și contabilul Ceban Olga aveau dreptul de a gestiona întreprinderea insolvabilă, iar acțiunile date au cauzat apariția stării de insolvabilitate a întreprinderii.

Organele de conducere ale SC „Jan-Nord” SRL se fac responsabile de managementul defectuos practicat la întreprindere, depășirea limitelor economice admisibile, cumulând un pasiv enorm în defavoarea creditorilor săi.

La caz, consideră că legătura de cauzalitate dintre acțiunea culpabilă și prejudiciul cauzat, cât și influiența acestei acțiuni culpabile asupra insolvabilității debitorului, se explică prin faptul, că suma prejudiciului este totalitatea creanțelor creditorului Serviciului Fiscal de Stat ce reprezintă bugetul public național, validate în tabelul de validare a creanțelor.

La capitolul vinovăției persoanelor culpabile, consideră că aceasta s-a manifestat prin neglijență/intenție a respectării prevederilor legale ce ține de ținerea unei contabilități și depunerea cererii introductive, ținând cond de faptul, că situația incapacității de plată a durat de la 20.01.2020, data emiterii dispozițiilor privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare deținute de debitor în instituțiile financiare.

Astfel, prin nerespectarea acestor norme imperative ale legislației se confirmă caracterul ilicit al acțiunilor membrilor organelor de conducere al SC „Jan-Nord” SRL, în persoana administratorului statutar Ceban Eugeniu și contabilului Ceban Olga, fapt ce generează temei de atragere la răspundere subsidiară.

Conchide, că incapacitatea de plată a întreprinderii s-a materializat prin incapacitatea întreprinderii de a-și onora obligațiile pecuniare față de creditori în perioada gestionării acesteia de către membrii organelor de conducere, în persoana administratorului statutar Ceban Eugeniu și contabilului Ceban Olga.

Cât privește prejudiciul, la care pot fi obligați să-l repare subiecții prevăzuti la art. 247 din Legea insolvabilității, acesta nu poate fi mai mare decât ,”o parte” din pasivul debitorului insolvabil. O parte din pasiv poate fi chiar partea rămasă neacoperită, adică întreg pasivul, în speță, pasivul debitorului SC „Jan-Nord” SRL, format din creanțele validate și neexecutate față de creditorul Serviciul Fiscal de Stat constituie, după cum s-a menționat mai sus, suma de 537377,46 lei, care urmează a fi încasată de la administratorului statutar Ceban Eugeniu și contabilului Ceban Olga.

Acțiunea ilicită a făptuitorului constă în gestionarea defectuoasă a SC „Jan-Nord”, manifestată prin neexecutarea obligațiilor companiei față de terți în concordanță cu prevederile art.775 Cod civil, care prevede faptul, că obligațiile trebuie executate cu bună credință la locul și în modul stabilit. În acest sens, de acțiunile săvârșite de către SC „Jan-Nord” SRL sunt responsabili Ceban Eugeniu și Ceban Olga, în calitate de organ de conducere al debitorului.

Reiterează, că aplicabile speței sunt prevederile art.248 alin.(1) lit.e), f) și h) al Legii insolvabilității, ceea ce a generat un prejudiciu considerabil pentru creditorul validat Serviciul Fiscal de Stat în cadrul procesului de insolvabilitate a debitorului.

Mai indică, că membrii organelor de conducere ale debitorului până la momentul depunerii cererii introductive nu au întreprins măsuri prevăzute de legislație în vederea stingerii restanței.

În sensul dispozițiilor menționate, reține faptul, că pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale îl constituie componența delictului civil, care la rândul său include: prejudiciu, faptă ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu și vinovăția.

Reeșind din normele indicate supra, constată întrunirea tuturor condițiilor pentru atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a SC „Jan-Nord” SRL, existența prejudiciului, comiterea faptelor ilicite, existența legăturii de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu și vinovăția persoanei a cărei răspundere se solicită pentru comiterea acțiunilor privind antrenarea răspunderii delictuale și anume ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii.

Prezența măcar a unui singur indice din temeiurile independente de tragere la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului în sensul Legii insolvabilității, constituie un temei suficient pentru angajarea răspunderii subsidiare față de creditorii debitorului.

Reiterează, că debitorul SC „Jan-Nord” SRL nu dispune de careva bunuri mobile sau imobile în masa debitoare, precum și nu deține alte mijloace bănești ce ar putea fi îndreptate în vederea stingerii creanțelor creditorului Serviciul Fiscal de Stat, iar astfel, consideră că unica modalitate de stingere a creanțelor Serviciului Fiscal de Stat este atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, prin prisma art.247 și 248 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012.

În drept, cererea este întemeiată în baza art-lor 2, 4, 5, 27, 247, 248 alin.(1) lit.e), f), și h), 249 din Legea insolvabilității nr. 149/2012; art. 11 lit. j) Cod de executare; 166, 167, 174 Cod procedură civilă.

Creditorul solicită: tragerea la răspunderea patrimonială subsidiară membrilor organelor de conducere ale debitorului SC „Jan-Nord” SRL, în procedura simplificată a falimentului, în persoana administratorului statutar Ceban Eugeniu și contabil Ceban Olga și încasarea, în mod solidar, de la Ceban Eugeniu și Ceban Olga în contul masei debitoare a SC „Jan-Nord” SRL a creanței validate și nestinse a Serviciului Fiscal de Stat în sumă totală de 537377,46 lei, inclusiv, 283870,43 lei - creanța chirografară de rangul III și 253507,03 lei - creanța chirografară de rangul VI.

**Poziţia instanţei de fond:**

Prin hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 29 noiembrie 2023, s-a respins, ca fiind neîntemeiată, cererea Serviciul Fiscal de Stat către Eugeniu Ceban și Olga Ceban, intervenient accesoriu lichidatorul SC „Jan-Nord” SRL, în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Poleacov, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului SC „Jan-Nord” SRL.

**Solicitarea apelantului:**

La data de 06 decembrie 2023, Serviciul Fiscal de Stat a depus apel nemotivat împotriva hotărîrii instanței de fond, iar la data de 03 mai 2024 a depus apel motivat. Solicită admiterea apelului, cu casarea integrală a hotărîrii instanței de fond cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă cererea.

**Argumentele părţilor:**

În motivarea cererii de apel, Serviciul Fiscal de Stat a invocat următoarele:

Comunică, că instanţa de insolvabilitate nu a examinat multiaspectual cererea de chemare în judecată depusă de creditorul Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere şi circumstanţele de fapt.

Cu referire la temeinicia solicitării atragerii la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere a debitorului SC „Jan-Nord” SRL, pentru temeiul prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. e) a Legii insolvabilităţii nr.149 din 29.06.2012, accentuează că acesta a fost constatat prin decizia emisă de Serviciul Fiscal de Stat, deciziile asupra cazului de încălcare a legislaţiei nr. 218/3211 din 21.11.2019, nr. 218/3278 din 28.11.2019 şi nr. 779/1985 din 21.06.2022, comisă de SC „Jan-Nord” SRL.

Astfel, un temei, care probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere a SC „Jan-Nord” SRL, constituie acţiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) a Legii insolvabilităţii, şi anume determinate prin ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile....

Consideră neîntemeiată motivarea instanţei, precum că netransmiterea propriu-zisă a documentelor contabile către administratorul provizoriu /lichidator şi, la caz, către inspectorul fiscal, nu angajează în mod automat răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere, or aceasta probează caracterul ilicit al acţiunilor membrilor organelor de conducere al SC „Jan-Nord” SRL, în persoana administratorului statutar Ceban Eugeniu şi contabilului Ceban Olga, fapt ce generează temei de atragere la răspundere subsidiară.

Or, de către reclamant au fost anexate probe, prin care a fost adus la cunoştinţă instanţei despre faptul, că de către pârât nu au fost transmise integral documentele de evidenţă contabilă nici organului fiscal la efectuarea controlului fiscal, nici lichidatorului la intentarea procesului de

insolvabilitate, fapt ce probează caracterul ilicit al acţiunilor membrilor organelor de conducere al SC „Jan-Nord” SRL, în persoana administratorului statutar Ceban Eugeniu şi contabilului Ceban Olga.

Astfel, prin ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi atribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire, pot fi înţelese faptele (acţiuni sau inacţiuni) care încalcă reglementările contabile în vigoare - reglementări care conţin dispoziţii exprese în privinţa cerinţelor unice şi a mecanismului de reglementare a contabilităţii şi raportării financiare în Republica Moldova.

Instanţa de fond în urma celor relatate, a făcut o concluzie greşită, menţionând, că nu a fost probat şi argumentat faptul, că starea de insolvabilitate a fost cauzată anume prin faptele descrise în actele de control menţionate, nefiind dovedită existenţa legăturii cauzale dintre pretinsele fapte ilicite imputate şi insolvabilitatea debitorului.

La fel, consideră neîntemeiată poziţia instanţei de fond, precum că încălcările legislaţiei fiscale admise de către SC „Jan-Nord” SRL probează doar comiterea anumitor abateri în perioada până în anul 2020, care au fost supuse unor sancţiuni fiscale prin deciziile nr. 218/3211 din 21.11.2019, nr. 218/3278 din 28.11.2019 şi nr. 779/1985 din 21.06.2022 şi acestea nu se încadrează în cele 24 de luni anterioare intentării insolvabilităţii 27.04.2020 - 27.04.2022, nu se încadrează în componența delictuală specială prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilităţii.

Astfel, instanţa de fond neîntemeiată a concluzionat, precum că faptele pretinse a fi comise până în decembrie 2019 nu se încadrează în în cele 24 de luni anterioare intentării insolvabilităţii şi nu constituie temei pentru aplicarea răspunderii subsidiare.

Conchide, că încălcările constatate prin deciziile asupra cazului de încălcare a legislaţiei nr. 218/3211 din 21.11.2019, nr. 218/3278 din 28.11.2019 şi nr. 779/1985 din 21.06.2022, reprezintă o dovadă clară şi suficientă ce demonstrează intenţia administratorului şi a contabilului de a se eschiva de la plata obligaţiilor faţă de Bugetul Public Naţional, faptă ce se încadrează în acţiunea prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilităţii.

Din faptele stabilite în deciziile asupra cazului de încălcare a legislaţiei nr. 218/3211 din 21.11.2019, nr. 218/3278 din 28.11.2019 şi nr. 779/1985 din 21.06.2022 şi actele de control, rezultă cu certitudine cum acţiunile ilegale ale lui Ceban Eugeniu şi Ceban Olga au condus la starea de insolvabilitate a întreprinderii „Jan-Nord” SRL.

În acest sens, controlul fiscal s-a aplicat asupra tuturor actelor şi operaţiunilor de determinare a obiectelor impozabile, or această tehnică de control reprezintă analiza unei întregi activităţi a contribuabilului prin studierea şi verificarea integrală a documentelor acestuia pe o perioadă determinată de timp. Totodată, în timpul controlului s-a constatat faptul, că debitorul nu a ţinut evidenţa contabilă conform legislaţiei şi nu a prezentat dări de seamă organelor competente conform prevederilor legislaţiei fiscale în vigoare.

Menţionează, că Ceban Eugeniu în calitatea de conducător al entităţii juridice şi Ceban Olga în calitate de contabil, prin omisiune continuă au încălcat obligaţiile prevăzute de mai multe acte normative cu privire la ţinerea contabilităţii, iar această omisiune a dus la încălcarea legislaţiei fiscale, contabile şi a dat naştere unor obligaţii pecuniare, omisiune care a durat până în momentul în care totalitatea încălcărilor au fost constatate de Serviciul Fiscal de Stat prin deciziile enunţate supra. Mai mult ca atât, debitorul pentru perioada de până la intentarea procesului de insolvabilitate nu a calculat impozite, taxe şi alte plăţi la buget, dar nici nu a prezentat dări de seamă fiscale prevăzute de legislaţia fiscală.

Or, reieşind din faptul neprezentării documentelor primare confirmative şi registrele contabile pentru efectuarea controlului fiscal de către persoanele responsabile, au fost calculate obligaţiile fiscale cu utilizarea metodelor şi surselor indirecte.

Altfel, completarea unor dări de seamă cu date necorespunzătoare sau neprezentarea acestora înseamnă denaturarea actului prin înscrierea unor operaţiuni care nu au la bază date reale şi care nu pot produce efecte juridice corespunzătoare, având ca scop principal sustragerea de la plata unor sume datorate bugetului de stat în interesul personal al membrului organului de conducere.

La rândul său, ţinerea unei contabilităţi parţiale sau lipsa acesteia, chiar şi dacă aceasta nu era fictivă, prezumă o lipsă a evidenţei activităţii economico-financiare a debitorului, care eventual poate duce la o împovărarea financiară neverificată, respectiv la omiterea acţiunilor de stopare a acumulării datoriilor şi de admitere a acţiunilor de incapacitate de plată.

Astfel, concluzionează apelanta Ceban Eugeniu, în calitatea de conducător şi fondator al entităţii juridice, cât şi contabilul Ceban Olga, prin omisiune continuă au încălcat obligaţiile prevăzute de mai multe acte normative cu privire la ţinerea contabilităţii, fapt prin care a comis acţiuni prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilităţii.

Astfel, prin deciziile Serviciului Fiscal de Stat, emise ca urmare a efectuării controalelor fiscale care sunt executorii, constată comiterea faptelor ilicite de către membrii organelor de conducere a debitorului.

La caz, consideră că legătura de cauzalitate dintre acţiunea culpabilă şi prejudiciul cauzat, cât şi influienţa acestei acţiuni culpabile asupra insolvabilităţii debitorului, se explică prin faptul, că suma prejudiciului este totalitatea creanţelor creditorului Serviciului Fiscal de Stat ce reprezintă bugetul public naţional, validate în tabelul de validare a creanţelor.

Astfel, existenţa legăturii cauzale dintre fapta ilicită şi prejudiciu nu poate fi pusă la îndoială, or, ţinerea unei contabilităţi contrare prevederilor legii şi lipsa acesteia a cauzat calcularea şi aplicarea obligaţiunilor pecuniare, fapt rezultat din deciziile Serviciului Fiscal de Stat.

Reiterează, că urmare a controlului fiscal au fost calculate suplimentar obligaţiile fiscale faţă de Bugetul Public Naţional, fapt ce confirmă că administratorul debitorului Ceban Eugeniu şi contabilul Ceban Olga au fost responsabili pentru ţinerea unei contabilităţi contrare prevederilor legii. Iar, decizia, este actul administrativ care reprezintă documentul executoriu în conformitate cu prevederile codului de executare.

În această ordine de idei, odată ce a fost constatată cert lipsa masei debitoare şi respectiv, imposibilitatea stingerii creanţelor creditorilor, masa credală nestinsă ia forma unui prejudiciu veritabil, prejudiciu cauzat de activitatea cel puţin defectuoasă a debitorului insolvabil, care a prejudiciat creditorii.

Astfel, persoana care a cauzat starea de insolvabilitate va răspunde în limita prejudiciului cauzat şi nemijlocit în mărimea creanţelor neacoperite de masa debitoare. Iar, lipsa evidenţei contabile cauzează imposibilitatea de a identifica şi valorifica masa debitoare şi implicit stingerea creanţelor validate, aceasta omisiune constituie o formă de cauzare a prejudiciului.

Totodată, consideră că deciziile asupra cazului de încălcare au stat la baza apariţiei creanţelor debitorului faţă de Bugetul Public Naţional, care se cataloghează automat ca o faptă ilicită admisă de către Ceban Eugeniu şi Ceban Olga.

Respectiv, fapta ilicită care se încadrează în norma dată favorizează mai devreme sau mai târziu starea de insolvabilitate a debitorului. Ţinerea unei contabilităţi fictive sau neţinerea unei contabilităţi legale, precum şi contribuirea la dispariţia unor documente contabile este o activitate ce derogă normele imperative a Legii contabilităţii nr. 113 din 27.04.2007 şi Legea contabilităţii şi raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017.

În ordinea celor enunţate este cert faptul, că aplicabile speţei sunt prevederile art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insovabilităţii nr.149 din 29.06.2012 şi anume ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile.

Deci, existenţa legăturii cauzale dintre fapta ilicită şi prejudiciu nu poate fi pusă la îndoială, or, ținerea unei contabilităţi contrare prevederilor legii şi lipsa contabilităţii a cauzat calcularea şi aplicarea obligaţiunilor pecuniare în sumă totală de 400090,00 lei.

Relevant este faptul, că nepredarea documentelor contabile ale debitorului sau cel puţin neaducerea la cunoştinţă despre locul aflării lor, prezumă relativ vinovăţia, buna-credinţă şi legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită de necooperare dintre membrii organelor de conducere şi prejudiciul cauzat.

Serviciul Fiscal de Stat reiterează faptul, că administratorul statutar Ceban Eugeniu şi contabilul Ceban Olga nu au prezentat actele solicitate de lichidator, fapt constatat şi în actul de control nr. 5-722123 din 02.06.2022, prelungit pe formularele nr. 5-722124, nr. 3-612876, nr. 1-779840.

Reieşind din cele enunţate, inclusiv faptul, că factorii de decizie ai debitorului nu au transmis documentele contabile nici lichidatorului, nici la efectuarea controlului fiscal, reiese că la întreprindere a fost ţinută o contabilitate contrară prevederilor legii, precum şi faptul, că persoanele cu funcţie de conducere au contribuit la dispariţia documentelor contabile, iar legătura cauzală dintre aceste acţiuni şi apariţia stării de insolvabilitate este directă.

La rândul său, ţinerea unei contabilităţi, chiar şi dacă aceasta nu era fictivă, prezumă o lipsă a evidenţei activităţii economico-financiare a debitorului, care eventual poate duce la o împovărare financiară neverificată, respectiv, la omiterea acţiunilor de stopare a acumulării datoriilor şi de admitere a acţiunilor de incapacitate de plată.

Conchide, că încălcările constatate prin deciziile asupra cazului de încălcare a legislaţiei, reprezintă temei de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului prevăzut la art. 248 alin. (1) lit.e) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012.

La fel, un alt temei care probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, constituie acţiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. j) a Legii insolvabilităţii, determinate prin dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată.

Cu referire la circumstanţele invocate de către instanţa de fond privitor la faptul, că nu au fost argumentate şi nici menţionat în ce anume constă activitatea debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată şi prin ce act concret au dispus pârâţii Ceban Eugeniu şi Ceban Olga în perioada 27.04.2020 - 27.04.2022 continuarea acestei activiţăţi, consideră că sunt irelevant.

Indică apelanta că continuarea activităţii se probează prin multitudinea rapoartelor prezentate de către debitor pe perioada mai îndelungată de timp.

Astfel, având deja restanţă considerabilă faţă de Bugetul Public Naţional, membrii organelor de conducere a debitorului au dispus continuarea activităţii întreprinderii, care a dus debitorul în mod vădit la incapacitate de plată.

În contextul celor invocate, concluzionează, că datorită încălcării de către membrul organelor de conducere a debitorului a obligaţiilor care îi reveneau de a monitoriza starea economico financiară a întreprinderii şi de a întreprinde toate măsurile necesare în vederea bunei desfăşurări a activităţii debitorului, s-a ajuns la crearea intenţionată a stării de insolvabilitate.

Această faptă ilicită constă în aceea, că membrii organelor de conducere, neglijând drepturile şi obligaţiile impuse de legiuitor pentru un conducător al unei persoane juridice, au continuat activitatea comercială prejudiciabilă atât pentru întreprindere, cât şi pentru Serviciul Fiscal de

Stat pe parcursul perioadei de până la intentarea procesului de insolvabilitate, deşi încă în anul 2020 s-a creat incapacitatea de plată şi era previzibilă supraîndatorarea şi ajungerea întreprinderii în insolvabilitate şi prejudicierea creditorilor.

Totodată, un alt temei care probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, constituie acţiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. h) a Legii insolvabilităţii, determinate prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

Astfel, consideră apelanta că instanța de fond neîntemeiat şi neargumentat a ajuns la concluzia, că nu s-a prezentat nici o probă, că starea de insolvabilitate a fost cauzată anume prin nedepunerea cererii introductive de către debitor şi că, ulterior expirării termenului de înaintare obligatorie a cererii introductive, creanțele SC „Jan-Nord” SRL faţă de Serviciul Fiscal de Stat s-au majorat.

Cu referire la circumstanţele invocate de către instanţa de fond privitor la faptul, că nu au fost prezentate probe pertinente şi admisibile care ar proba legătura cauzală între nedepunerea cererii introductive şi survenirea stării de insolvabilitate, cât şi faptul, că creanţa Serviciului Fiscal de Stat stabilită prin decizia nr. 779/1985 din 21.06.2022 nu a stat la baza intentării procesului de insolvabilitate faţă de debitor şi nu probează survenirea incapacităţii de plată a debitorului, menţionează, că acestea sunt irelevante, instanţa ignorând poziţia Serviciului Fiscal de Stat expusă în cererea de chemare în judecată şi referinţă.

La fel, indică apelanta că instanţa de fond eronat a stabilit, că impozitele şi taxele calculate pentru perioada anului 2019 nu se raportează la prevederile art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, fiind ignorat în totalmente faptul, că creanţele faţă de Serviciul Fiscal de Stat au fost calculate inclusiv prin mai multe decizii, şi anume deciziile asupra cazului de încălcare a legislaţiei nr. 218/3211 din 21.11.2019, nr. 218/3278 din 28.11.2019 şi nr. 779/1985 din 21.06.2022.

Or, menţionează, că conform prevederilor art. 177 alin. (1) Cod civil, persoana juridică îşi exercită, de la data constituirii, drepturile şi îşi execută obligaţiile prin administrator, iar art. 69 alin.(1) din Legea cu privire la societăţile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007 prevede, că societatea trebuie să aibă unul sau mai mulţi administratori, care administrează societatea şi o reprezintă.

Corespunzător, circumstanţele de fapt în raport cu prevederile legale citate supra denotă obligativitatea persoanelor cu funcţie de conducere a debitorului insolvabil de a înainta cerere introductivă în vederea iniţierii procesului de insolvabilitate în termeni proximi de 30 de zile de la data survenirii sau existenţei incapacităţii de plată.

La caz, constată cu certitudine, că debitorul a intrat în supraîndatorare şi incapacitate de plată anterior depunerii cererii introductive. La fel, reiterează că, incapacitatea de plată a debitorului a survenit odată cu emiterea dispoziţiilor privind suspendarea operaţiunilor la conturile bancare deţinute de debitor în instituţiile financiare la data de 20.01.2020, prin neonorarea de către debitor şi neachitarea la timp şi integral la Bugetul Public Naţional a obligaţiilor fiscale şi altor plăţi, a căror stingere prin executare silită este reglementată de legislaţia fiscală.

Respectiv, acesta era obligat în conformitate cu prevederile art. 14 alin.(3) din Legea insolvabilităţii, până la data de 20.02.2022, să depună în instanţa de insolvabilitate cererea introductivă privind intentarea procedurii de insolvabilitate faţă de sine, obligaţie neîndeplinită de către debitor, fapt care constituie temei pentru atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilităţii.

Se mai menţionează în cererea de apel, că obligaţia fiscală este o obligaţie juridică, dat fiind faptul, că defineşte conţinutul unui raport juridic, ce ia naştere între stat şi persoanele determinate de lege - contribuabilii, raport juridic al cărei izvor este legea, executarea fiind asigurată în caz de neexecutare, prin intermediul constrângerii statului.

Prin urmare, neonorarea obligaţiunilor în termen faţă de bugetul public naţional determină majorarea datoriilor prin penalităţi de întârziere aplicate de Serviciul Fiscal de Stat, contribuind la apariţia lipsei de fonduri băneşti disponibile, şi, respectiv, la prejudicierea indirectă a creditorilor.

În contextul celor invocate, concluzionează, că datorită încălcării de către membrii organelor de conducere a debitorului a obligaţiilor care le reveneau de a monitoriza starea economico financiară a întreprinderii şi de a întreprinde toate măsurile necesare în vederea bunei desfăşurări a activităţii debitorului, s-a ajuns la crearea intenţionată a stării de insolvabilitate.

Organele de conducere ale SC „Jan-Nord" SRL se fac responsabile de managementul defectuos practicat la întreprindere, depăşirea limitelor economice admisibile, cumulând un pasiv enorm în defavoarea creditorilor săi.

Reieşind din normele indicate supra, constată întrunirea tuturor condiţiilor pentru atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a SC „Jan-Nord" SRL: existenţa prejudiciului, comiterea faptelor ilicite, existenţa legăturii de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu şi vinovăţia persoanei a cărei răspundere se solicită.

Administratorul societăţii Ceban Eugeniu şi contabilul, Ceban Olga, cunoscând dificutăţile financiare ale societăţii, incapacitatea de plată şi creşterea pasivului societăţii sunt direct responsabili de aducerea în stare de insolvabilitate a întreprinderii, urmând să fie atraşi la răspundere subsidiară.

În asemenea circumstanţe, Serviciul Fiscal de Stat consideră, că probele anexate la materialele cauzei atestă cu certitudine culpa membrilor organelor de conducere a debitorului, din cauza care SC „Jan-Nord" SRL a ajuns în starea de insolvabilitate şi imposibilitatea satisfacerii creanţelor în suma totală de 537377,46 lei faţă de Bugetul Public Naţional, iar instanţa de insolvabilitate nu a ţinut cont de probele prezentate de către reclamant în cadrul examinării cauzei.

**Aprecierea instanţei de apel.**

Judecînd apelul, studiind materialele dosarului, Colegiul civil consideră necesar de a respinge apelul declarat şi de a menţine hotărîrea contestată din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC RM, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

Potrivit prevederilor art.1 alin. (4) din Legea insolvabilității prevede că procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Iar în conformitate cu art. 8 alin.(1) din aceiași lege, hotărârile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunţării dispozitivului, cu excepţiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum şi apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanţei de insolvabilitate.

Potrivit prevederilor art. 373 alin. (1), (2) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru

soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanţele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 Cod de procedură civilă, iar în conformitate cu art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres, obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul Civil al Curţii de Apel Bălți, analizând legalitatea hotărârii concluzionează, că hotărârea instanţei de fond, este adoptată cu aprecierea corectă a normelor procedurale în coroborare cu circumstanţele faptice ale cauzei, motiv din care urmează a fi menținută.

În şedinţa de judecată s-a constatat, că prin hotărârea instanței de insolvabilitate din 27 aprilie 2022, s-a constatat insolvabilitatea SC „Jan-Nord” SRL, cu sediul în *****, str.***** 5/49, c/f 1007602001027 și s-a intentat procedura simplificată a falimentului şi dezolvarea debitorului (f.d.17).

În continuare, în şedinţa de validare din 29 iunie 2022, conform tabelului definitiv al creanțelor și a tabelului definitiv (suplimentar) al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului SC „Jan-Nord” SRL, au fost validate creanţele chirografare ale SFS de rangul III în mărime de 283.870,43 lei și creanţe de rangul VI în mărime de 253.507,03 lei, în total suma de 537.377,46 lei (f.d.19, 20).

La 27 iunie 2022, creditorul Serviciul Fiscal de Stat s-a adresat cu cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului SC „Jan-Nord” SRL, în procedura simplificată a falimentului, în persoana pârâților Eugeniu Ceban și Olga Ceban, fiind invocate prevederile art.248 alin.(1) lit.e), f) și h) din Legea insolvabilității.

Prin hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 29 noiembrie 2023, s-a respins, ca fiind neîntemeiată, cererea Serviciul Fiscal de Stat către Eugeniu Ceban și Olga Ceban, intervenient accesoriu lichidatorul SC „Jan-Nord” SRL, în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Poleacov, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului SC „Jan-Nord” SRL.

Colegiul reține, că pentru a fi angajată răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, care este o răspundere delictuală civilă, este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiţii: existenţa prejudiciului, comiterea unei fapte ilicite dintre cele enumerate de lege, existenţa legăturii de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu şi vinovăţia persoanei a cărei răspundere se cere.

Astfel, este de menționat că de către Serviciul Fiscal de Stat în susținerea cererii de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere a SC „Jan Nord„ SRL și anume Ceban Eugeniu în calitate de administrator și și Ceban Olga în calitate de contabil s-au invocat

următoarele temeiuri: ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire, temeiul prevăzut la art. 248 alin.(1), lit. e) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, art. 248 alin.(1), lit.f) din Legea insolvabilității care prevede dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată și temeiul prevăzut la art. 248 alin. (1), lit. h) din Legea insolvabilității care prevede nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14, iar ca urmare a acestor acțiuni a survenit existenta prejudiciului față de Serviciul Fiscal de Stat, iar ulterior starea de insolvabilitate a acesteia.

Conform art. 15 alin. (1) din Legea insolvabilităţii, în cazul insolvabilităţii debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicaţii obligatorii pentru debitor ori care pot influenţa în alt mod acţiunile debitorului (insolvabilitate intenţionată), aceştia poartă răspundere subsidiară solidară faţă de creditori în măsura în care bunurile debitorului sunt insuficiente pentru executarea creanţelor creditorilor.

În conformitate cu prevederile art. 247 al Legii insolvabilității, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii. Prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Potrivit prevedrilor ar. 248 alin.(1) din Legea Insolvabilității prevede că, la cererea administratorului insolvabilităţii/ lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului şi/sau deturnarea (ascunderea) unei părţi din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la preţuri exagerate; e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire; f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăţilor, de a se plăti cu preferinţă unui creditor în dauna celorlalţi creditori; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14; i) comiterea cu intenție a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului.

Art.13 alin.(1) lit.a) şi alin.(2) lit.a), e) şi h) al Legii contabilităţii nr.113 din 27.04.2007 prevede, că răspunderea pentru ţinerea contabilităţii şi raportarea financiară revine conducerii (organului executiv) - în entitatea cu răspundere limitată. Persoanele specificate la alin.(1) sînt obligate: a) să organizeze şi să asigure ţinerea contabilităţii în mod continuu din momentul înregistrării pînă la lichidarea entităţii: e) să organizeze sistemul de control intern, inclusiv efectuarea inventarierii; h) să asigure întocmirea şi prezentarea situaţiilor financiare în conformitate cu prezenta lege şi cu standardele de contabilitate.

Astfel, verificând întrunirea condițiilor necesare a calității subiectului răspunderii subsidiare în privința lui Ceban Eugeniu, s-a stabilit că potrivit datelor din Registrul de stat al persoanelor

juridice și extrasului SIA al SFS în calitate de administrator statutar al întreprinderii SC „Jan-Nord” SRL din data de 24.01.2007 și până la data intentării procesului de insolvabilitate şi unicul asociat cu cota de 100% este înregistrat Ceban Eugeniu, iar în calitate de contabil al entității figurează Ceban Olga.

Ca urmare, deținerea de către Ceban Eugeniu a calităților de administrator și asociat, iar de către Ceban Olga a calității de contabil în ultimele 24 de luni anterioare intentării procesului, se asimilează persoanelor pasibile atragerii la răspundere subsidiară.

În atare situații, instanța de fond corect a stabilit că, persoanele culpabile pot fi obligate la repararea doar numai a prejudiciului care este consecința directă a faptei ilicite şi nu altul, adică, prejudiciul efectiv demonstrat, condiţie stipulată şi în prevederile art. 1998 alin. (1) – (2) din Codul civil, care prevede că, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Colegiul relevă că, răspunderea nu devine automat operantă în toate cazurile în care pasivul nu poate fi acoperit, ci numai atunci când se demonstrează că prin acţiunea culpabilă şi intenţionată, subiecţii vizaţi au cauzat starea de insolvabilitate sau prin săvârșirea unei fapte expres şi limitativ enumerate la articolul art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității, iar consecinţele acestora s-au materializat prin crearea, menținerea sau aprofundarea stării de insolvabilitate, fiind necesar de a proba întrunirea cumulativă a condițiilor pentru tragerea la răspunderea subsidiară.

Prin urmare, Legea insolvabilității stabilește 3 condiții cumulative pentru tragerea la răspundere subsidiară și anume: persoana să fie membru al organului de conducere și/sau supraveghere a societății insolvabile; apariția stării de insolvabilitate să fie imputabilă acestora; să comită una din acțiunile stipulate de art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității.

În speță, tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului SC „Jan Nord„ SRL, nu operează în mod automat, ci urmează să se probeze indubitabil, conform art. 118 alin. (1) CPC, iar instanţa să constate acţiunile lui Ceban Eugeniu și a Olgăi Ceban care ar fi dus la apariția stării de insolvabilitate a debitorului, precum şi imputabilitatea acestor acțiuni anume ei.

Corespunzător, urmează a fi oglindită legătura de cauzalitate între acţiunile membrilor organelor de conducere, în persoana administratorului Ceban Eugeniu și contabilei Ceban Olga şi starea de insolvabilitate a debitorului, în sensul că insolvabilitatea se datorează anume acțiunilor acestora şi nu altor circumstanțe. Raportul de cauzalitate este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii.

La caz, este de menționat că, membrii organelor de conducere nu răspund pentru o simplă incapacitate managerială, ci pentru săvârșirea unor fapte cu caracter ilicit, urmărind, de regulă, deturnarea activității de la realizarea scopului pentru care a fost constituită societatea debitoare şi satisfacerea unui interes personal sau al unui terț, astfel, calificarea acestei forme de răspundere are caracter delictual în toate situațiile.

După cum rezultă din cerere, creditorul invocă trei temeiuri de apariție a premiselor de antrenare a răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului și anume, cele prevăzute de art.248 alin.(1) lit.e), f) și h) din Legea insolvabilității.

De asemenea, se reține că în vederea atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului nominalizați la art.247 din Legea insolvabilității, acțiunile culpabile prevăzute în art.248 alin.(1) din aceeași lege, trebuie să fi fost comise de către aceștia cu cel mult 2 ani înainte de intentarea procesului de insolvabilitate în privința debitorului.

O altă interpretare decât cea invocată supra nu poate fi acceptată, deoarece termenul de 2 ani este aplicabil în privința persoanelor cărora le poate fi incriminată starea de insolvabilitate a debitorului exclusiv referitor la perioada anterioară insolvabilității în care s-au produs acţiunile ce au condiționat-o.

Ca urmare,instanța de fond corect a reținut că termenul de 2 ani se extinde faţă de acţiunile prevăzute la art.248 alin.(1) literele a) - i) din Legea insolvabilității, în privința persoanelor cărora le pot fi incriminate aceste acţiuni, calculat la situația anterioară insolvabilităţii.

La caz, Colegiul reține că procesul de insolvabilitate față de debitorul SC „Jan-Nord" SRL a fost intentat prin hotărârea Judecătoriei Drochia sediul Glodeni din 27.04.2022 și, respectiv, acțiunile culpabile ale lui Ceban Eugeniu și Ceban Olga care antrenează răspunderea subsidiară, urmau a fi comise în perioada anterioară intentării insolvabilității de 2 ani, adică, începând cu 27.04.2020 și până la 27.04.2022.

Respectiv, în cauza dedusă judecăţii, angajarea răspunderii subsidiare a pârâților, de principiu, poate fi examinată doar în privinţa faptelor ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului, pretins comise în perioada 27.04.2020 – 27.04.2022. Or, faptele eventual comise până la 27.04.2020 nu se încadrează în cele 24 de luni anterioare intentării insolvabilităţii şi nu constituie temei pentru aplicarea răspunderii subsidiare.

Cu referire la ţinerea unei contabilităţi contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei, temeiul prevăzut la art.248 alin.(1) lit.e) din Legea insolvabilității nr.149 din 29 iunie 2012, Colegiul reține că norma invocată stabilește posibilitatea atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale societății debitoare în cazul existenței circumstanțelor privind ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii.

Prin ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire, pot fi înțelese faptele (acțiuni sau inacțiuni) care încalcă reglementările contabile în vigoare – reglementări care conțin dispoziții exprese în privința cerințelor unice şi a mecanismului de reglementare a contabilităţii şi raportării financiare în Republica Moldova.

Cu referire la art.72 alin.(4) din Legea cu privire la societăţile cu răspundere limitată nr.135 din 14.06.2007, administratorul asigură ţinerea contabilităţii societăţii, precum şi a registrelor societăţii prevăzute de lege şi de actul de constituire, şi informează asociaţii cu privire la starea de lucruri şi la gestiunea societăţii.

Iar potrivit art.13 alin.(1) lit.a) din Legea contabilității nr.113 din 27.04.2007 și art.18 alin.(2) lit.a) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017, răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine conducătorului, administratorului - în entitatea cu răspundere limitată.

Conform art.18 alin.(2) lit.a) și alin.(3) lit.a), d) din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017, administratorul este obligat să asigure organizarea și ținerea contabilității în mod continuu din data înregistrării de stat a entității până la data lichidării acesteia, să asigure întocmirea completă și corectă, precum și integritatea și păstrarea documentelor contabile.

Cu referire la prevederile art.44 din Legea contabilităţii nr.113 din 27.04.2007, persoanele vinovate de încălcarea prezentei legi, care se eschivează de la ţinerea contabilităţii, aplică incorect standardele de contabilitate, precum şi cele care falsifică premeditat documentele primare, registrele contabile, situaţiile financiare şi rapoartele anuale, sînt trase la răspundere disciplinară, materială, administrativă sau penală, după caz, conform legislaţiei.

Făcînd referire la normele citate supra, instanța de fond corect a reținut că, obligativitatea ţinerii contabilităţii îi revine administratorului societăţii comerciale, iar în susținerea temeiului invocat, reclamantul a menționat că, odată cu inițierea unui control fiscal prin metode și surse indirecte de estimare a obligațiilor fiscale, administratorul statutar al debitorului Ceban Eugeniu și contabilul Ceban Olga, nu au prezentat la cererea inspectorului documentele financiar-contabile solicitate.

S-a mai indicat, că în raportul nr.1 din 17.01.2022 pentru perioada de observație aplicată față de debitor, prezentat de către administratorul provizoriu Vladimr Poleacov, nu au fost transmise actele contabile, precum și patrimoniul integral al întreprinderii debitorului, iar pentru analiza activității a fost luată informația parvenită de la registrele publice.

Cu referire la argumentul invocat, corect s-a reținut că, netransmiterea propriu zisă a documentelor contabile către administratorul provizoriu/lichidator și, la caz, către inspectorul fiscal, nu angajează în mod automat răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului.

Astfel, pentru a atrage membrii organelor de conducere la răspundere subsidiară pentru neprezentarea informaţiei şi/sau documentaţiei, reclamantul este obligat să argumenteze în faţa instanţei de judecată cum neprezentarea informaţiei şi/sau lipsa documentaţiei a influenţat insolvabilitatea debitorului.

Ca urmare s-a stabilit că instanței nu au fost prezentate probe pretinente și admisibile care să dovedească faptul că starea de insolvabilitate a fost cauzată anume prin aceste fapte, deci, nu a fost dovedită existența legăturii cauzale directe între faptele ilicite imputate și insolvabilitatea SC „Jan-Nord” SRL.

Un alt argument care s-a adus în susținerea existenței temeiului prevăzut la art.248 alin.(1) lit.e) din Legea insolvabilității, este că de către organele de conducere ale debitorului insolvabil, nu au fost respectate obligațiile de gestionare corectă a contabilității, fiind prezentate în susținerea celor relatate Actele de control și Deciziile asupra cazului de încălcare a legislației nr.218/3211 din 21.11.2019, nr.218/3278 din 28.11.2019 și nr. 779/1985 din 21.06.2022.

Analizînd probele prezentate și anume actul de control nr.5-694186, prelungit pe formularul nr.5-694187 din 29.10.2019, se reține că reprezentanții Serviciului Fiscal de Stat au efectuat la SC „Jan-Nord” SRL un control pentru perioada de activitate 01.01.2018 – 30.09.2019, prin metoda verificării totale. Controlul a fost efectuat la solicitarea contribuabilului, cu ridicarea documentelor contabile ale entității.

În urma controlului fiscal s-a constatat diminurea impozitului pe venit în sumă de 7985,00 lei; diminuarea TVA aferentă bugetului pentru L/05/2018 – L/02/2019, L/05/2019 și L/08/2019 în suma totală de 152.074,00 lei și nerespectarea modului de întocmite și de prezentare a TVA.

Prin Deciziile asupra cazului de încălcare a legislației nr.218/3211 din 21.11.2019 s-au încasat la buget suma impozitului diminuat de 7985,00 lei și suma TVA diminuat de 152.074,00 lei; s-au calculat majorări de întârziere (penalități) în sumă totală de 22.060,00 lei și s-a aplicat amenda.

La fel, din actul de control nr.1-779866 din 22.10.2019, efectuat la subdiviziunea SC „Jan-Nord” SRL, magazinul amplasat în or.Fălești, str.Pieții 2c, s-a constatat că contribuabilul nu a prezentat la timpul controlului documentele primare de proveniență a mărfii expuse comercializării și anume, a unul Laptop, în valoare de 6590,00 lei.

Ca urmare, prin Decizia asupra cazului de încălcare a legislației nr.218/3278 din 28.11.2019, pentru împiedicarea controlului fiscal, conform art.253 alin.(1) Cod fiscal, a fost aplicată amenda în sumă de 4.000,00 lei.

Ulterior, în legătură cu intentarea procesului de insolvabilitate față de SC „Jan-Nord” SRL, la entitatea a mai fost efectuat un control, care a cuprins perioada 01.01.2019 – 30.04.2022 și s-a finisat cu încheierea Actului de control nr.5-722123 din 02.06.2022, prelungit pe formularul nr.5-722124, nr.3-612876, nr. 1-779840.

Potrivit datelor din actul de control, ultimele rulaje bancare a mijloacelor bănești, au fost înregistrate în anul 2019. Din analiza informației privind tranzacțiile efectuate de contribuabil, s-a constatat că în perioada A/2020 – A/2021 nu au fost înregistrate careva livrări. De asemenea, pentru perioada fiscală A/2020 – A/2021 la entitatea nu s-a stabilit careva venit impozabil.

Urmare a controlului fiscal enunțat, s-a emis Decizia nr.779/1985 din 21.06.2022 prin care Serviciul Fiscal de Stat a constatat un șir de încălcări ale legislației fiscale, și a dispus, încasarea la buget sumelor impozitelor și taxelor, cât și a majorărilor de întârziere, calculate pentru perioada fiscală A/2019; la fel, s-au calculat amenzi pentru lipsa parțială a contabilității în anii 2020-2021 și pentru nerespectarea modului de întocmite și prezentare a declarațiilor cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală A/2019.

Ca urmare, în urma probelor anexate și cercetate în ședința de insolvabilitate și în instanța de apel s-a stabilit faptul că simpla constatare a încălcărilor legislaţiei fiscale şi aplicarea sancţiunii fiscale prin deciziile SFS asupra cazului de încălcare a legislaţiei comisă de SC „Jan-Nord” SRL, în lipsa altor probe pertinente în acest sens, nu implică de drept concluzia, că anume din această cauză debitorul a ajuns în stare de insolvabilitate.

De altfel, potrivit Deciziilor asupra cazului de încălcare a legislației nr.218/3211 din 21.11.2019, nr.218/3278 din 28.11.2019 și nr.779/1985 din 21.06.2022, debitorul SC „Jan-Nord” SRL a fost sancționat pentru anumite încălcări ale legislației fiscale admise până în anul 2020. Careva informații, că SC „Jan-Nord” SRL a activat după anul 2019 la dosar lipsesc.

Mai mult, însăși din actele de control, prezentate de creditorul SFS, rezultă că începând cu anul 2020 entitatea nu a desfășurat careva activitate, nu a efectuat careva livrări, nu a înregistrat careva venituri impozabile, nu a mai avut careva operaţiuni sau tranzacţii economice.

Relevant la caz, este acel fapt, că Hotărârea privind executarea silită a obligației fiscale în suma de 13903,47 lei a fost emisă încă la 16.07.2019, care însă nu a fost executată. La 16.01.2020 a fost emisă o altă Hotărâre privind executarea silită a obligației fiscale în suma de 355.333,60 lei. Iar la data de 20.01.2020 au fost emise dispozițiile privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare deținute de debitor în instituțiile financiare nr.612020012005, nr.612020012006, 612020012007, nr.612020012008 conform prevederilor art.229 Cod fiscal.

În atare circumstanțe, însăși creditorul în cererea înaintată, conchide, că debitorul o perioadă îndelungată a fost în dificultate financiară pentru a satisface creanțele față de creditorul Serviciul Fiscal de Stat și constată, că incapacitatea de plată a survenit odată cu emiterea dispozițiilor privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare deținute de debitor în instituțiile financiare la data de 20.01.2020.

Ca urmare, nu a fost argumentat și nici probat faptul, care este legătura cauzală între starea de insolvabilitate și gestionarea incorectă a contabilității în perioada de după decembrie 2019, când de facto întreprinderea nu a mai desfășurat activitate de întreprinzător, intrând în incapacitatea de plată.

Astfel, faptele pretins a fi comise până în decembrie 2019, nu se încadrează în cele 24 de luni anterioare intentării insolvabilităţii şi nu constituie temei pentru aplicarea răspunderii subsidiare, or angajarea răspunderii subsidiare a pârâților, poate fi examinată doar în privinţa faptelor ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului, comise în perioada 27.04.2020 - 27.04.2022, în condițiile enunțate supra.

În consecință, instanța de insolvabilitate corect a conchis, că nu sunt întrunite condițiile atragerii la răspundere subsidiară a membrului organului de conducere al debitorului insolvabil în baza temeiului analizat.

Prin cererea de atragere la răspundere subsidiară se invocă și temeiul prevăzut la art. 248 alin.(1) lit. f) din Legea insolvabilității, care prevede dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate.

Dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată presupune identificarea activității sau ansamblului de activități care, deși sunt vădit prejudiciabile din punct de vedere financiar pentru patrimoniul debitorului, sunt continuate în mod conștient și voit de membrii organelor de conducere, cu scopul de a obține câștiguri personale.

Ca urmare s-a stabilit că, creditorul Serviciul Fiscal de Stat a omis să identifice acțiunile săvârșite de către administratorul statutar al debitorului Ceban Eugeniu și contabilul Ceban Olga, fiecare în parte, în numele SC „Jan-Nord" SRL care au fost în mod vădit nefavorabile pentru întreprinderea gestionată, care i-au cauzat prejudicii de natură să genereze sau să contribuie în mod substanțial la survenirea temeiului general de insolvabilitate. Inclusiv, deponentul nu a identificat asemenea acțiuni nici în cadrul raporturilor juridice stabilite de SC „Jan-Nord" SRL cu creditor a cărui creanța a fost înaintată și validată împotriva patrimoniului debitorului.

La caz, creditorul Serviciul Fiscal de Stat nu a argumentat şi nici nu a menţionat în ce anume consta activitatea debitorului care îl ducea în mod vădit la incapacitate de plată şi prin ce act concret au dispus pârâții Ceban Eugeniu și Ceban Olga, în perioada 27.04.2020 - 27.04.2022, continuarea acestei activităţi. La dosar lipsesc în acest sens procese-verbale ale adunării asociaţilor SC „Jan-Nord" SRL sau orice alte dispoziţii, ordine, instrucţiuni pe care pârâţii respectivi le-ar fi dat angajaţilor acestei societăți comerciale sau oricărei alte persoane în acest sens.

Cu referire la temeiul prevăzut la art.248 alin.(1) lit. h) din Legea insolvabilității - nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.1

În acest sens Colegiul reține că reclamantul Serviciul Fiscal de Stat a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale SC „Jan-Nord" SRL pe motiv că, Ceban Eugeniu și Ceban Olga nu s-au adresat cu cererea introductivă în instanţa de insolvabilitate în termenul prevăzut de Legea insolvabilităţii și anume, 30 zile de la survenirea incapacității de plată.

Sub aspectul invocat, se reține, că temeiul prevăzut de art.248 alin.(1) lit. h) coroborat cu art.14 din Legea insolvabilităţii poate fi imputat doar administratorului societăţii cu răspundere limitată, la caz, pârâtului Ceban Eugeniu, pornind de la premiza că, potrivit art.177 alin.(1) Cod civil, persoana juridică îşi exercită, de la data constituirii, drepturile şi obligaţiile prin administrator, la fel, conform art.69 alin.(1) din Legea privind societăţile cu răspundere limitată nr.135 din 14.06.2007, societatea trebuie să aibă unul sau mai mulţi administratori, care administrează societatea şi o reprezintă, precum şi potrivit art.72 alin.(7) din Legea privind societăţile cu răspundere limitată, în cazul apariţiei indiciilor de insolvabilitate, administratorul (s.i.) este obligat să depună imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni, cerere introductivă de intentare a procesului de insolvabilitate dacă asociaţii nu vor acoperi pierderile.

Corespunzător, din cercul subiecţilor prevăzuţi de art.247 alin.(1) din Legea insolvabilităţii, faptul nedepunerii cererii introductive în termenul prevăzut de art.14 alin.(3) şi art.72 alin.(7) din Legea privind societăţile cu răspundere limitată, prevăzut ca temei de atragere la răspundere

subsidiară în art.248 alin.(1) lit.h) din Legea insolvabilităţii, îi poate fi imputat doar administratorului unei societăţi cu răspundere limitată.

Astfel, instanța de fond corect a reținut pe parcursul examinării cerințelor invocate în cerere că temeiul prevăzut de art.248 alin.(1) lit.h) din Legea insolvabilităţii nu este aplicabil pentru contabila entității, Ceban Olga, corect fiind respinsă.

În sensul art.14 alin.(1) – (3) al Legii insolvabilităţii, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art.10. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă şi în cazul în care: a) executarea integrală a creanţelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori poate cauza imposibilitatea satisfacerii integrale la scadenţă a creanţelor celorlalţi creditori; b) în cadrul lichidării, care se efectuează conform altor legi, devine evident că debitorul nu poate satisface integral creanţele creditorilor. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin.(2) şi la art.10 alin.(2).

Inacţiunea prevăzută de art.248 alin.(1) lit.h) din Legea insolvabilităţii, adică nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14, spre deosebire de celelalte temeiuri, prevăzute în art.248 alin.(1) din Legea insolvabilităţii, are specificul său şi anume, inacţiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariţia stării de insolvabilitate, or, anume apariţia acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul societăţii comerciale să depună cerere introductivă; nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligaţiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la art.14 alin.(3) din Legea insolvabilităţii, neavând relevanţă suma creanţelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, urma a fi stabilită data survenirii stării de insolvabilitate, termenul limită de depunere a cererii introductive, obligaţiile, apărute după expirarea acestui termen.

La caz, reclamantul/apelant Serviciul Fiscal de Stat, în cerere a invocat că incapacitatea de plată a SC „Jan-Nord” SRL a intervenit la 20.01.2020, când au fost emise dispoziții privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare deținute de debitor în instituțiile financiare nr.612020012005, nr.612020012006, 612020012007, nr.612020012008, pentru neachitarea la timp și integral la Bugetul Public Național a obligațiilor fiscale și altor plăți.

În situația în care chiar administratorul statutar Ceban Eugeniu nu a depus cererea introductivă în termen de 30 zile calendaristice din data survenirii temeiului de insolvabilitate, aceasta nu servește temei pentru atragerea ultimului la răspundere subsidiară.

Or, la dosar nu există nici o probă că starea de insolvabilitate a SC „Jan-Nord” SRL a fost cauzată anume prin nedepunerea cererii introductive de către debitor în perioada 20.01.2020 – 19.02.2020 și că, ulterior expirării termenului de înaintare obligatorie a cererii introductive, creanțele SC „Jan-Nord” SRL față de Serviciul Fiscal de Stat s-au majorat.

De altfel, obligațiile fiscale, stabilite prin Deciziile asupra cazului de încălcare a legislației nr.218/3211 din 21.11.2019 și nr.218/3278 din 28.11.2019, au apărut anterior expirării termenului prevăzut la art.14 alin.(3) din Legea insolvabilităţii, din care motiv aceste nu se încadrează în prevederile normei enunțate.

Ce ține de obligațiile fiscale, stabilite prin Decizia nr.779/1985 din 21.06.2022 asupra cazului de încălcare a legislației comise de SC „Jan-Nord” SRL, care au fost invocate ca motiv de atragere la răspundere subsidiară, instanța de fond corect le-a apreciat ca neîntemeiate nefiind luate în calcul la survenirea incapacității de plată a debitorului.

Astfel este de menționat că, procesul de insolvabilitate în privința SC „Jan-Nord” SRL a fost intentat la data de 27.04.2022, iar Decizia nr.779/1985 prin care au fost calculate impozite și taxe

suplimentare pentru perioada anului 2019, încasate majorări de întârziere și stabilite amenzi, a fost emisă de către Serviciul Fiscal de Stat la 21.06.2022.

Respectiv, creanța Serviciul Fiscal de Stat, stabilită prin Decizia nr.779/1985 din 21.06.2022, nu a stat la baza intentării procesului de insolvabilitate față de debitor, iar neachitarea obligației fiscale stabilite în iunie 2022, nu probează survenirea incapacității de plată a debitorului.

Mai mult, valoarea creanţei constituită din amenzi stabilite prin Decizia nr.779/1985 din 21.06.2022 nici nu poate fi luată în calcul la constatarea insolvabilităţii debitorului, în condițiile art.11 alin.(3) lit.a) din Legea insolvabilității.

Cu referire la impozite și taxe, aceste au fost calculate pentru perioada anului 2019, respectiv, nici aceste obligaţii nu se raportează la prevederile art.14 alin.(3) din Legea insolvabilităţii.

Ca urmare a celor constatate și stabilite pe parcursul examinării cauzei, cu certitudine s-au stabilit inexistența temeiurilor care ar duce la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor orgenelor de conducere.

Reeșind din argumentele invocate la depunerea cererii de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a SC „Jan-Nord,, SRL a lui Ceban Eugeniu și Ceban Olga și din cererea de apel înaintată de Serviciul Fiscal de Stat, colegiul reține, că de către reclamantă nu au fost prezentat probe, înscrisuri care ar confirma existența temeiurilor de atragere la răspundere subsidiară, nefiind anexate alte acte justificative întru temeinicia cererii de atragere la răspundere subsidiară, nefiind demonstrat ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii, contribuirea la dispariția documentelor contabile și a documentelor de constituire.

Astfel, instanţa de fond a supus aprecierii toate argumentele invocate de către apelant în cererea de atragere la răspundere subsidiară, identificând care sunt condițiile atragerii la răspundere subsidiară, și stabilind că în speță, cererea de atragere la răspundere subsidiară nu reține circumstanțele și/sau împrejurări de facto cărora li s-a datorat survenirea stării de insolvabilitate a întreprinderii debitoare.

În virtutea celor expuse, Colegiul respinge, ca fiind nefondate şi lipsite de pertinență, toate argumentele apelantei, or, acestea sînt motivele invocate în cererea de chemare în judecată care au fost combătute prin hotărîrea instanței de insolvabilitate.

Totodată, instanța de apel relevă că, conform jurisprudenței CtEDO, apelurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel apelul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în apelul declarat, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Faţă de cele ce preced, Colegiul Civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi, ţinînd cont de faptul că, hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 29 noiembrie 2023 este legală, iar motivele invocate de către apelanta, Serviciul Fiscal de Stat, sunt irelevante şi neîntemeiate, ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu art.385 lit. a) CPC, art.8 alin. (7) din Legea insolvabilității, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți, -

**decide:**

Se respinge cererea de apel declarată de Serviciul Fiscal de Stat.

Se menține hotărîrea judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 29 noiembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Serviciul Fiscal de Stat către Ceban Eugeniu

și Ceban Olga, intervenient accesoriu lichidatorul SC „Jan-Nord” SRL, în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Poleacov, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului SC „Jan-Nord” SRL.

Decizia este definitivă și irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei Adriana Garbuz

Judecătorii Iulia Grosu

Andrian Ciobanu